

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :
Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâli GAT FRANKO

Tahrir Heyeti

Fuat Hulusi B. Temyiz Mahkemesi
âzasından

Sabri B. Ad V. Hukuk İşleri Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

Ahmet Refik B. İstanbul İcra Reisi

Ahmet Samim B. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şarl Kroza. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Aşıl Mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Dâvel Mecmu-
ası tahrir heyetinden.

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
âzasından.

Mehmet Talât B. Avukat

M. A. Bilyoti. Paris Hukuk Fakül-
tesi Doktoru.

Adres: Galata, Bahtiyar han Avukat Gat Franko Beyin yazıhanesi
Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretiyle beraber
400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

KAĞITÇILIK ve MATBAACILIK ANONİM ŞİRKETİ

1928

Bir sual ve cevap

Mecmua okuyucularından (S.H.) Bey Efendinin mektuplarındaki suali okudum.

Mevzuu: vefaenferağla temin edilmiş olan bir alacağın vadesinde verilmemesi üzerine icra takibatı için borçluya bir haftalık ihbarname tebliğinden sonra gayrimenkulün satışı için ayrıca üç günlük ihbarname tebliği, esas itibariyle medyuna tebliğ edilen keyfiyetiyle vefaenferağ aktinin kuvvei müeyyedesı arasında bir münasebet olmadığı ve bu vaziyeti hukukiyeye tekabül eden uç günlük ihbarname tebliğini kanunen lüzumlu gösteren sarıh bir madde görülmediğinden bu bapta tenviri hususundan ibarettir.

Vefaenbey ve ferağ veya teminat irae olunan gayrimenkul malların tapu daireleri tarafından satıldığı zamanda da müzayedenin hususı hükümler haricinde icra kanununa tevfiği mansus olup bu vazife (12) mayıs (926) tarihli ve (830) numaralı kanunla icra dairelerine tevdi edilmiştir. Bu kanunun birinci maddesi atideki hükmü ifade eder:

[Vefaenbey ve ferağ veya teminat irae olunan emvali gayrimenkule müddeti muayyenenin inkızaşıye, ifayı deyn olunmamasından dolayı talep vukuunda tapu dairelerinden malûmatı kaydıye alınarak icra dairlerince, icra kanunu mucibince müzayede ve furuht olunur].

Maddenin şekli tahriri icra dairelerimizde muhtelif telâkki ve içtihadı mucip olmuştur.

Şu halde hadisede sarıh bir maddei kanuniye mevzuu bahsolamak tabiidir. Esasen kanunlar bütün hadisatı şamil olabilseydi, hâkimin içtihadı, erbabı hukukun mütaleaları, mübayin fikirler ortadan kalkardı. Hakkında sarıh bir hüküm olan hadise ise ihtilâf ve içtihadı mucip olamaz. Sarahat, aynen mutadır.

Maddenin [tapu dairelerinden malûmatı kaydıye alınarak icra dairelerince icra kanunu mucibince müzayede ve furuht] ibaresinden münbais telakki ve içtihat uç şekil gösterir:

1 — Müdayene senedinin icraya tevdiî üzerine vefa ve teminat aktinin tapu kaydine tevafuku ve başka imtiyazlı veya adi alacak alâkası anlaşılmak üzere tapudan malûmatı kaydiye alındıktan sonra müzayedenin ilk merhalesini teşkil eden ikinci ihbarnamenin tebliğinden sonra satışın ifa ve ikmali.

Bu mütaleaya göre borçluya rizasiyle edaya daveti mutazammın birinci ihbarname tebliğine mahal yoktur.

2 — Tapudan malûmat alınarak borçluya birinci ihbarname tebliğinden sonra vaziyet ve ilânları yapılarak müzayede edilmesi.

Bu telâkkiye nazaran ikinci ihbarname tebliği fazladır ki (S. H.) Bey Efendinin bu mütaleada olduklarını anlıyorum.

3 — Tapudan kayıt getirilmekle beraber müzayedenin icra kanunu mucibince ifası mansus olması ve bu muamelenin yapılabilmesi ise mezkûr kanunun icra şeraitinden olan birinci ve ikinci ihbarnamelelerin tebliği ile hukukan ve kanunen mümkün bulunduğu cihetle bu senedatin ilâm kuvvetini haiz diğer vesaik gibi infaz edilmesi.

Bu telâkki icra dairelerimizin ekserisinde cari içtihadı ifade eder ki fikrimce pek musiptir. İçtihadın müstenidi hukukî ve kanunî, umumî kaidelerdir.

Hukukan cebrî icra ancak mütemerrit borçlular hakkında tatbik olunabilir. Temerrud, borçlunun rizasiyle vecibeyi ifaya resmen davetle hasıl olabilir. Bu kaide ilâmlar ve bu kuvveti haiz vesikalar hakkında da caridir. İlâmlar usulen tebliğ ve kâtibiadil senedatı gibi vesikalarda borçluya ihtar vaki olmasına rağmen cebrî icra için borçluya ayrıca ilk ihbarname gönderilmektedir. Vefaenferağ ve teminat senedatı da ilâm ve bu kuvveti haiz vesaikten olması ve bunun üzerine satış ta cebrî icra olması hasebile mücerret vadenin hulûlü alacaklının cebrî icra arzusunu ve borçlunun temerrudunu hukukan irae edemiyeceğinden icra ihbarnamesi tebliği iktiza eder.

Bu tez hakkında garp hukukşinaslarını da işhat edebiliriz.

Fransa hukuku medeniyesi şarihi Mösyö (Planyol) un atideki satırları bunu vazıhan gösterir: [Medyun vecibesini ba mukavele takarrür eden vakit ve surette edaya mecburdur. Eğer edada taallül ederse bazı şerait tahtında olarak, hali teahhurda, temerrutte bulun-

muş olur. Ve bu hali teahhur kendi aleyhine netaici muhtelif tevlit eder.

Hali teahhurdan maksat, medyunun mes'uliyetini takdir için kanunen nazarı itibara alınan teahhürü edadır. Manayı hukukisi itibariyle her edadaki taallül, mutlaka hali temerrüdü vücuda getirmez. Medyun vecibesini ifa etmediği takdirde bile hali temerrut mevcut olmamak mümkündür. Bu bapta kaide şudur ki, mücerret vadenin inkızasıyla medyun için hali temerrut başlamış olmaz.

Medyunu hali teahhura vazeden, vadenin hulûlü maddesi değil belki bizzat dayindir. Binaenaleyh dayin sükûtü muhafaza ettiği müddetçe teahhuru vakiin kendisine irası zarar etmediği ve dayinin, medyunu vecibeyi eda hususunu tavika zımnen mezun kıldığı bihak-kın zannolunabilir.

Hali teahhuru vücuda getiren muamelâtta biri ihbarname irsalidir ki ancak kabiliyeti icraiyei haiz bir senede istinaden hususî bir davetiye mahiyetini haiz bir ihbarname irsalinden ibaret olup haczin mukaddemei lâzımesini teşkil eder.

M. Planyolun [hukuku medeniyesi sahife: 4-5].

Tapu sicilinde vefa kaydı imtiyazlı bir rehniyet hakkından başka bir şey temin etmiyeceğinden birinci ihbarnameden sonra gayrimenkule icraî haciz konulması pek tabiidir.

Birinci ihbarname haczin mukaddemei lâzımesini teşkil ettiği gibi icra kanununun her maddesinde zikredildiği üzere satışın icrası haczin vukuunu, gayrimenkul kararı ittihaz edildiğinin uç günlük bir ihbarname ile borçluya tebliğiyle kabildir. Bu ihbarname icraî satışların şartı aslisi olup icra kanununa tevfiakan yapılan satışlarda kanunun tayin eylemiş olduğu müzayedenin feshini mucip olur.

Zikredildiği üzere birinci maddede (müzayede ve furuht muamelesinin icra kanunu mucibince icrası) tasrih edilmiş, müzayede ve furuht şartları da icra kanununda gösterilmiş olmasına göre borçluya ikinci ihbarname gönderilmesi hakkında ayrı bir sarahat aramağa hukukî ve mantıkî bir lüzum kalmaz.

İstanbul İcra Reisi

**Hakim oğlu
Ahmet Refik**